

Toename Hazelmuis in het Vijlenerbos

De Hazelmuis (*Muscardinus avellanarius*) heeft in 2014 een bijzonder goed jaar gehad in het Vijlenerbos. Al sinds 1992 tellen enthousiaste vrijwilligers in samenwerking met de Zoogdierenvereniging jaarlijks de nesten van dit kleine oranjebruine muisje. Het leeft in struwelen aan bosranden en in heggen en hagen. In 2014 zijn in het Vijlenerbos, ten oosten van de Geul, 415 nesten gevonden. De soort is in heel Europa erg zeldzaam; komt in Nederland alleen in het uiterste zuiden voor en dreigde daar in de jaren '90 te verdwijnen.

De toename van Hazelmuis in het Vijlenerbos is voor een belangrijk deel het gevolg van maatregelen van Staatsbosbeheer en stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg (IKL). Hazelmuisen houden een winterslaap en om de winter te overleven, moeten ze wel 'vet' genoeg zijn. Dat kan alleen als er voldoende voedsel aanwezig is in de vorm van bramen, noten en andere zaden. Dennis van Os, projectleider van Staatsbosbeheer, in het Limburgs Dagblad van 29 augustus j.l.: "In 1997 zijn we begonnen met de aanleg van bosranden door bomen te rooien en de struiken meer ruimte te geven. Daardoor hebben de Hazelmuisen beter te eten en hebben ze weer een grotere habitat. In 2008 zijn we begonnen met grootschaligere ingrepen. Het aanleggen van verbindingzones bijvoorbeeld." De warme zomer van 2014 heeft de populatiegroei in de hand gewerkt. Op cijfers voor nesten in 2015 moeten we nog even wachten, de telling van nesten gebeurt tussen 15 september en 30 november. Ten westen van de Geul, in het Onderste en Bovenste bos, blijft de populatiegroei ver achter bij die van het Vijlenerbos. Plannen om de geïsoleerde bossen in dat gebied weer met elkaar te verbinden zijn in de maak. Dan kan ook daar de Hazelmuispopulatie flink gaan toenemen.

Zitschuilbanken in het Savelsbos

Het Savelsbos nabij Maastricht kreeg deze zomer drie bijzondere 'zit-schuilbanken'. "Wandelaars kunnen er zitten en uitrusten en met enig geduld en geluk getuige zijn van enkele beschermde diersoorten die hier volgens Staatsbosbeheer zouden verblijven," aldus het Limburgs Dagblad van 3 september. Boswachter Carla Hanssen in haar blog van augustus: "Op de bank zitten is een beleving maar in de bank is de beleving wellicht nog groter." De voorzijde bestaat uit een stapelmuur met zitgelegenheid. In de kieren tussen de opgestapelde natuur-

stenen kunnen diverse soorten amfibieën zich verschuilen, bijv. de zeldzame Geelbuikvuurpad (*Bombina variegata*) en Vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*). De steenhopen achter de muur zijn afgedekt met doek met daarover grond. Daar vinden amfibieën grotere openingen en wat meer rust. Een gedeelte met ruw rechtopstaand eikenhout biedt kevers en andere insecten een mogelijke broedstoof, onder meer ook Vliegend hert (*Lucanus cervus*). Het ontwerp is het resultaat van een samenwerking tussen Dennis van Os van Staatsbosbeheer en Ben Crombaghs van Natuurbalans.

Wilde kat terug in Noord-Brabant

Op de Strabrechtse heide is deze zomer een Wilde kat (*Felis silvestris*) vastgelegd op een wildcamera. Vrijwilliger Peter van Stiphout ontdekte dit: "Ik was ontzettend verbaasd de Wilde kat nu al in Brabant tegen te komen. Ze hebben een groot territorium. Maar ik had niet durven dromen dat hij Brabant nu al zou weten te bereiken." De Wilde kat is zijn comeback een paar jaar geleden begonnen in Zuid-Limburg in het Vijlenerbos (ca. 100 km hier vandaan) en in daaraan grenzende bossen in België en Duitsland. Boswach-

ter Janneke de Groot: "Het is mooi dat groter roofwild de Strabrechtse heide tegenwoordig kan bereiken door de nieuwe natuurlijke verbindingzones en natuurbruggen."

Soorten van heidevennen keerden terug

Boswachter Jap Smits heeft samen met zijn Staatsbosbeheer vrijwilliger André de Koning in een heideven op de Strabrechtse heide een tweede vindplaats ontdekt van de uiterst zeldzame Waterlobelia (*Lobelia dortmanna*). "Bij het Beuven hadden we nog een enkele – allerlaatste – vindplaats op de Strabrechtse heide. Wij zijn zeer verheugd dat de opschoning van het ven en van de nabij gelegen Witte Loop – door Waterschap De Dommel – dit resultaat heeft opgeleverd. Waterlobelia zal hier zijn teruggekeerd omdat de zaden na 26 jaar opnieuw de kans hebben gezien te ontkiemen."

In Noord-Limburg, de Rouwkuilen bij Ysselsteyn / Venray, zijn na de opknappbeurt van een heideven Kleine zonnedauw (*Drosera intermedia*), Gewone dophei (*Erica tetralix*), Veenpluis (*Eriophorum angustifolium*) en Witte snavelbies (*Rhynchospora alba*) teruggekeerd. Vooral Kleine zonnedauw en Struikheide (*Calluna vulgaris*) zijn plaatselijk zelfs massaal opgekomen. In 2012 is rondom het ven bos verwijderd en vervolgens zijn delen van de oevers geplagd. Staatsbosbeheer gaat hier dit najaar of begin 2016 nogmaals aan de slag. Wellicht keren dan hier ook Ronde zonnedauw (*Drosera rotundifolia*) en Moeraswolfsklauw (*Lycopodiella inundata*) terug.

Zitschuilbank

(foto: Staatsbosbeheer)

Oevervegetatie in Rouwkuilen

(foto: Staatsbosbeheer)